

Moeder Kroes

Nummer 53 op Forbes' wereldranglijst van machtigste vrouwen op aarde, onze eigen Neelie Kroes, wordt zowel verguisd als bewonderd vanwege de harde hand waarmee ze de Europese financiële sector in het gareel dwingt. Kroes doet echter niet meer dan het mededingingshoofdstuk uit het Verdrag van Rome uitvoeren en dat doet ze inderdaad goed: staatssteun mag alleen in noodsituaties, moet tijdelijk zijn en mag niet verstoring zijn voor de concurrentieverhoudingen.

Kroes is enthousiast over het idee om meer vrouwen op belangrijke posities in de politiek en het bedrijfsleven te krijgen. Zo zei ze ooit dat ze het idee had dat wanneer Lehman Brothers Lehman Sisters was geweest, de zaken minder uit de hand waren gelopen. Vrouwen kunnen beter luisteren, pretenderen

niet dat ze alles weten en zijn teamspelers met een kleiner ego dan mannen, zo generaliseert Kroes. In Buitenhof gaf 'Steely Neelie', zoals de Britten haar noemen, een aardig voorbeeld van hoe het toegaat in de bancaire mannenwereld.

Om erachter te komen of de bankiers in Europa wel iets geleerd hadden van de crisis hield Kroes maar liefst 21 vertrouwelijke een-op-een gesprekken met bankiers. Die zeiden stuk voor stuk dat wat er gebeurd was zeker niet aan hun bank gelegen kon hebben, maar dat ze wel het een en ander konden vertellen over wat de concurrent allemaal verkeerd had gedaan. En zo ging het 21 keer. Wat deze bankmannen nodig hebben? Een soort 'wake-up call', zei Kroes. Billenkoek dus, zoals alleen een moeder dat kan geven. ■

Gods werk

Bankiers worden wel eens beschuldigd van arrogantie of van verlies van contact met de werkelijkheid. De astronomische bonussen die in de bancaire sector uitgekeerd worden zullen daar ongetwijfeld mee te maken hebben. En dat is wellicht ook te begrijpen. Als je als jonge bankier zo snel zo rijk kan worden, is het ook moeilijk om met beide voeten op de grond te blijven. En er is geen partij waar dat meer voor geldt dan Goldman Sachs. Waarschijnlijk een van de machtigste bedrijven op aarde.

Niet alleen op financieel, maar ook op politiek gebied. Aan de top van zo'n machtig concern staan kan je gevoel voor de realiteit danig aantasten. In een interview met de Sunday Times lijkt het zover te zijn gekomen met **LLOYD BLANKFEIN**, topman van Goldman Sachs. "Wij zijn heel belangrijk. We helpen bedrijven groeien door ze te helpen met kapitaal aantrekken. Bedrijven die groeien, creëren welvaart. Daardoor hebben mensen banen en die zorgen voor meer groei en weer meer welvaart." Daarin heeft hij gelijk. Maar vervolgens stelt hij gewoon een bankier te zijn die Gods werk doet. Daarmee lijkt hij volledig door te slaan. De afgelopen periode is er veel gezegd en geschreven over excessen in de financiële wereld, maar zover is het nog nooit gegaan. ■

Vier eeuwen later

Jan Maarten Slagter
Directeur VEB

Eén keer heb ik mij gezet aan een brief aan de Financial Times. De krant had de English East India Company de oudste vennootschap genoemd, terwijl ik zeker wist dat deze eer aan de Nederlandse VOC toekwam. Gelukkig googelde ik voordat ik mijn brief op de bus deed nog even op de beide compagnieën – verhip – ik had me vergist. De VOC is van 1602, de East India Company is twee jaar ouder.

Zoals vaker – denk aan voetbal – was de buitenlandse bewerking van de Engelse uitvinding superieur. Voor de Engelse East India Company was iedere expeditie een nieuwe onderneming. Om een schip uit te rusten werd kapitaal verzameld. Nadat de lading bij terugkeer was verkocht werd de winst verdeeld. De VOC pakte de zaken grootschaliger aan. De compagnie trok een veel groter bedrag aan dan de Engelsen en voor een langere periode. De Amsterdamse beurs voorzag, als eerste aandelenbeurs in de wereld, in de behoefte aandelen tussentijds te gelde te maken. Daarmee had de beursgenoteerde naamloze vennootschap grofweg de vorm die wij nu kennen: een vehikel waarmee ondernemers zich kunnen voorzien van risicodragend, langjarig en verhandelbaar kapitaal.

Inmiddels hebben we in Nederland vier eeuwen ervaring met de beurs-nv. Waar staan we nu? Het Nederlandse model kent een redelijke balans. Zeker sinds de code-Tabaksblad de achtergestelde positie van aandeelhouders enigszins corrigeerde. Aandeelhouders hebben wat te zeggen over bestuurdersbenoemingen en beloningsbeleid en kunnen met 1 procent van het kapitaal onderwerpen voor de aandeelhoudersvergadering agenderen. De Ondernemingskamer biedt met de enquêteprocedure een veiligheidsklep voor gevallen waarin de checks and balances wanbeleid niet hebben kunnen voorkomen. Daar staat tegenover dat beschermingsconstructies en certificaten nog steeds falend management kunnen beschermen en dat het voor aandeelhouders vrijwel onmogelijk is bestuurders aansprakelijk te houden.

Deze fragiele balans wordt momenteel bedreigd. De kredietcrisis heeft wereldwijd geleid tot een evaluatie van de verhoudingen tussen aandeelhouders en bestuur. In Nederland leidt dit tot een paradoxale consensus. Enerzijds is men het erover eens dat aandeelhouders meer hadden moeten doen, bijvoorbeeld door kritischer te zijn op risicomangement en op beloningsstructuren. En het veelgehoorde antwoord hierop is aandeelhouders minder te zeggen te geven – dus minder mogelijkheden om hun verantwoordelijkheid te nemen. Dit is de lijn die het kabinet inzet met een aantal recente wetsvoorstellen. Zo wordt voorgesteld de drempel voor het agenderingsrecht op te hogen naar 3 procent en wil men de toegang tot de Ondernemingskamer beperken.

Muilkorven is niet de manier om vertrouwen te herstellen. Aandeelhouders moeten juist worden gestimuleerd hun verantwoordelijkheid te nemen. Bovendien: wie zeggenschapsrechten van een aandeel beperkt, vermindert de waarde ervan. Dat is slecht voor de positie van Nederland op de internationale kapitaalmarkt en zorgt voor hogere kapitaalkosten. Daar betalen we uiteindelijk allemaal de prijs voor. ■